

Selvityshenkilöiden esitys yrittäjyysstrategiaksi

Elinkeinoministeri Mika Lintilän toimeksianto

Jussi Järventaus

Henrietta Kekäläinen

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Miksi yrittäjyysstrategia?

Selvityshenkilöiden tehtävänä on:

- tarkentaa aiemmin tehtyyn selvitykseen perustuen yrittäjyyspolitiikan nykyistä kokonaisuutta sekä eri hallinnonalojen rooleja sen toteuttamisessa
- esittää, miten strategiatyöstä rakennetaan poikkihallinnollinen ja yli hallituskausien ulottuva toimintatapa politiikan ennustettavuuden ja toimintaympäristön parantamiseksi
- kartoittaa eri hallinnonaloilta keskeisimpiä toimenpiteitä, joilla voidaan poistaa esteitä yrittäjyyden aloittamisen ja yritysten kasvun tieltä, madaltaa kynnystä siirtymiin palkkatyön ja yrittäjyyden välillä sekä kannustaa pk-yrityksiä investoimaan ja palkkaamaan lisää työvoimaa
- laatia ehdotus hallituskausien yli ulottuvaksi yrittäjyyden edistämisen strategiseksi toimenpideohjelmaksi, jossa määritetään kansalliset painopisteet ja periaatteet yrittäjyyden edistämiseksi Suomessa kv. hyvät käytännöt huomioiden
- Selvityshenkilöiden tulee työssään ottaa huomioon yrittäjyyden ja sen edistämisen keskeiset osa-alueet, kuten verotus, yritysrahoitus, sosiaali-, eläke- ja työttömyysturva, yrittäjille suunnatut palvelut ja työssä jaksaminen, omistajanvaihdosten edistäminen, yrittäjyyskasvatus sekä työmarkkina- ja rekrytointikysymykset.

Taustaa yrittäjyysstrategiatyölle

- Hallituksen yrittäjyys- ja työllisyyspaketit
 - Valtioneuvoston selvitys 75/2017 ”Yrittäjyyden uudet suunnat”
 - Yrittäjyys on kasvu- ja työllisyysvaikutuksiansa vuoksi hyvinvoinnin avaintekijä
 - Yrittäjyyspolitiikkaan tarvitaan tavoitteellisuutta ja kokonaisvaltaisempaa strategista otetta
- suurempi vaikuttavuus
 - poikkihallinnollisuus ja
 - pitkäjänteisyys

Työ on murroksessa

- Uusi teknologia synnyttää uusia ammatteja ja tehtäviä: lähes puolet nykyistä tehtävistä on automatisoitavissa, kokonaisista ammasteista noin kymmenesosa
- Työurat pirstaloituvat: lineaariset, ”koulutuksesta ammattiin ja eläkkeelle” -työurat vähenevät. Työurat sykeröityvät, katkokset lisääntyvät ja tuloja hankitaan samanaikaisesti useammasta lähteestä
- Työstatukset muuttuvat: palkansaajasta yrittäjäksi, yrittäjästä palkansaajaksi ja molempia yhtäaikaisesti, esim. päätyönä palkkatyö, sivutyönä yrittäjäyys
- Palkansaajan intressissä on eri tavalla kuin aiemmin, että yrittämisen olosuhteet ovat kunnossa
- Työn murros nostaa yrittäjäyden merkittävään rooliin yhteiskunnassa, mutta yrittäjäyys ei ole samanlaista kuin ennen

Tavoitteena

Työllisyysasteen nosto 78 prosenttiin vuoden 2028 loppuun mennessä

Siksi kolme tavoitetta yrittäjyydelle

1. Kannattavien yritysten määrän kehitys
2. Työllistävien yritysten määrän kehitys
3. Yrittäjyysasenteiden ja -osaamisen kehitys

Yrittäjyysstrategiassa

- 45 ehdotusta ja ehdotusten kokonaisuutta

1. Työllistämistä ja kasvua tukevat työmarkkinat

- Reilun työelämän agenda

työntekijän kokemuksen reilun ja jaksamisen ohella nostetaan tasavertaisesti esille työntekijän kokemus reilun ja jaksamisen

- Työllistämisen riskin pienentäminen

alle kymmenen henkilön yrityksissä laista poistetaan työntekijän henkilöön liittyvän irtisanomisperusteen osalta vaatimus painavasta syystä

- Paikallisen sopimisen mahdollisuuden lisääminen, yleissitovuuden muutos

työnantajille ja työntekijöille alle kymmenen henkilön yrityksissä lakiin perustuva oikeus sopia työehtosopimusten määräyksistä poikkeavasti.

TES on aina perälautana. Työehtosopimusten joustot ulotetaan koskemaan myös työehtosopimuksia yleissitovana noudattavia, työnantajaliittoihin kuulumattomia yrityksiä.

2. Kohtuullinen ja kannustava verotus

Kolme lähtökohtaa:

- Verotus kannustaa ottamaan riskiä ja kasvattamaan yritystä
- Pienyrittäjä tarkastelee yrityksensä ja omaa verotusta kokonaisuutena; yrittäjälle ei ole verovapaita osinkoja.
- Verotus on kannustava myös osaamisintensiivisille ja aloittaville yrityksille, joilla on niukat nettovarot

- **Myöhennetty progressiivinen yhtiöverotus**

listautumattoman yrityksen tulovero kannetaan siinä vaiheessa, kun osakas nostaa osinkoa yrityksestään, nostetun osingon määrän mukaisesti. Veron määrä laskettaisiin työn verotusta koskevan progressiivisen taulukon mukaisesti.

- **Alkuvaiheen kasvuyritysten osakekannustinten verotus**

valmistellaan alkuvaiheen kasvuyritysten osakekannustinten veromalli, jossa saanto verotetaan vain siinä vaiheessa, kun saadut tai alihintaan ostetut osakkeet myydään. Verotus toteutuisi pääomatulon verona. Hallituksessa on käynnistymässä samansuuntainen valmistelu.

3. Sosiaaliturvan yhdenvertaisuuden parantaminen

Yhdenvertaisuutta palkansaajan ja yrittäjän sosiaaliturvassa voidaan parantaa, mutta ei täysin saavuttaa:

- Yrittäjyyteen kuuluu palkkatyötä suurempi vapaus ja vapauteen kuuluva vastuu
- Yrittäjyyteen kuuluu palkkatyötä suurempi taloudellinen riski
- Yrittäjätystä ei pidä rasittaa niin korkeilla sosiaaliturvan kustannuksilla, että yrittäjätysten kysyntä vaarantuu
- **Yrittäjän ja palkansaajan työssäoloehtojen yhdistäminen**
yrittäjän ja palkansaajan työssäoloehdot yhdistetään siten, että molemmat työntekijän tavat täyttävät yhtäläisesti ja yhdessä työttömyysturvan työssäoloehdon
- **Yrittäjän perheenjäsenelle työttömyysturvaa**
luodaan yrittäjän kanssa samassa taloudessa asuvalle, perheen yrityksessä työskentelevälle perheenjäsenelle tosiasiallinen mahdollisuus saada työttömyysturvaa muuttamalla työttömyysturvalakia niin, että tällainen perheenjäsen katsotaan laissa työntekijäksi, ei yrittäjäksi. Hallitus on käynnistämässä valmistelua asiassa.
- **Vanhempainpäiväraha järjestelmän joustavoittaminen**
yrittäjänä toimivalla raskaana olevalla naisella olisi oikeus aloittaa äitiysrahakautensa nykyistä myöhemmästä ajankohdasta ja oikeus jaksottaa äitiysraha päivät nykyistä useampaan osaan ja pidemmälle ajanjaksolle

4. Yrittäjän uusi alku

- Maksuhäiriöiden tallennusaikojen lyhentäminen ja yhdenmukaistaminen

maksuhäiriömerkintöjen tallennusaikoja lyhennetään oleellisesti, nykyisestä kolmesta vuodesta yhteen kuukauteen velan maksamisesta

- Maksukyvyttömyyslainsäädännön uudistaminen

toteutetaan maksukyvyttömyyslainsäädännön kokonaisuudistus.

Selvitetään mm. velkajärjestelymenettelyn yhdistäminen konkurssimenettelyyn ja velkajärjestelyyn pääsemisen perusteet.

5. Reilu kilpailu ja kunnan toimiala

Ehdotuksen mukaan kunnat alkavat järjestelmällisesti vetäytyä markkinoilta, joilla on tai joille voi syntyä riittävän kilpailun tuomaa yksityistä tarjontaa.

Markkinapuute katsottaisiin olevan voimassa ainoastaan, jos yksityistä tarjontaa ei ole eikä sellaista myöskään voisi syntyä.

Ehdotuksen toteuttaminen ei estäisi kuntia omistamasta vesi- ja sähkölaitoksia.

6. Yrittäjyyden asema koulutuksessa

Huom. Yrittäjyyden asema kaikilla koulutuksen asteilla on monien toimien seurauksena vahvistunut viimeisen kymmenen vuoden aikana merkittävästi. Myös jatkotoimien tavoitteellisuus ja sisällöt ovat oikealla tasolla.

- Koulutuspoliittisen strategian laatiminen
- Yrittäjyyden aseman vahvistaminen opettajien perus- ja täydennyskoulutuksessa

7. Yritysten sääntelytaakan vähentäminen ja säädösten laadun parantaminen

- **Yksi sisään, kaksi ulos -periaate**

uuteen säädökseen sisältyvä uusi velvoite edellyttää kahden kustannukseltaan vastaavan tason velvoitteen poistamista muualta laista, joko kyseisestä laista tai muusta samoja yrityksiä koskevasta lainsäädännöstä

- **Pienet ensin -periaate**

otetaan säädösvalmistelussa käyttöön pienet ensin -periaate ja pk-yritystesti

- **Periaatteista käytäntöön: Hyvän säädöspolitiikan noudattaminen**

ministeriöiden kansliapäälliköt vastuutetaan valvomaan periaatteiden toteutumista, apunaan ministeriöissä jo olevat tai niihin rekrytoitavat lainsäädäntöjohtajat. Periaatteiden toteutumista arvioi lainsäädännön arviointineuvosto ja valvoo valtioneuvoston oikeuskansleri osana perustuslaillista säädösten laadun valvontaansa.

8. Visioista toteutukseen

- Kolmikannan uusi tulkinta

hallitusten tulee kantaa vastuu uudistuksista edistämällä niitä konsensuksen puuttuessakin. Selvityshenkilöiden esityksen mukaan kolmikantainen lainvalmistelu ei saa olla hallituksia tosiasiasa sitovaa sopimista, vaan valmistelua hallitukselle, joka aina tekee lopullisen päätöksen lakiesityksen sisällöstä ja sen antamisesta.

- Yrittäjyysstrategian poikkihallinnollisuuden vahvistaminen

hallitusohjelman perusteella hallitus päättää, että strategiasta vastaavan ministeriön vastuulle kuuluu edistää ja valmistella strategiaan hallitusohjelmassa määrättyjä asioita.

- Toteutus yli hallituskausien

pääministeri antaa vaalikauden aluksi eduskunnalle ilmoituksen/selonteon yrittäjyysstrategian keskeisten linjausten toteuttamisesta

Kiitos!